

На почитаемата редакция на
Съобщенията: „Губернатор“

Съобщенията

Губернатор

Александров

9/IV/99.

МОИТЪ СПОМЕНИ.*)

Войната отъ 1853 между Россия и Турция, театра на която, отъ брѣговетѣ на Дунава, сжщата година, се прѣмѣсти въ Крымъ и Севастополь, и по това взе наименованието Крымска или Севастополска, когато се свърши съ Парижския трактатъ на 1856 г., ази вече, 24-годишенъ, бѣхъ чловѣкъ семеенъ, баща на първороденъ синъ и притежателъ на 200 хиляди гроша, собствено мое имущественно състояние, спечелено прѣзъ годинитѣ на това *Крымско мукарабе*.

Баща ми, търговецъ—абаджия въ старата ни столица—Търново, едва знаеше да записва името си и малко *ракамъ* да смѣта,¹⁾ но той имаше добра търговска практика. Въ *Шумен*

*) Почвяхъ да пишъ тия спомени минхлата година, подканенъ отъ г-на С. Заимова и други приятели, въ искренността на които нѣмахъ причина да се съмнявамъ, когато ми казвахъ: „вие сте жива история на скорощното минхло, изложете я на книга, за да се спази, защото животътъ и сждбата на чловѣка на тоя свѣтъ стождъ въ постоянна неизвѣстность.“ Дѣйствителността бѣше прѣдъ очитѣ ми. Отъ старитѣ ветерани, които знаяхъ да раскаждъ за народното ни възродително движение отъ прѣди половинъ вѣкъ, въ което сж били свидѣтели, ако не дѣйци и участници, не виждахъ вече около мене. Тая обязанность падаше върху ми, и азъ се турихъ да я изпълня. До тогава азъ мислѣхъ, че е още рано за мене да пишъ биографията си; защото друго-яче не можъ да прѣдамъ споменитѣ си, освѣнъ да напишъ собственитѣ си страдания и перипетии. (Минхлото, 1896, стр. 202).

Тѣзи обаче спомени не бѣхъ прѣдначени да видждъ бѣлъ свѣтъ, освѣнъ а) когато бждѣхъ довършени напълно, което още не е, защото служебнитѣ ми длѣжности и житейски неволѣ, отъ една страна, и врѣменитѣ политически работи, които ми отвличатъ врѣмето и вниманието, отъ друга, правехъ дълги паузи въ записванието имъ; б) когато вече самъ азъ не ще можахъ да ги четж напечатани и най послѣ, в) защото споменитѣ ми, като всички спомени, сж единъ видъ задробна исповѣдь.

Но ето, азъ прѣстъпихъ установенитѣ правила и почвамъ да печатамъ *Споменитѣ си*, такива, каквито тукъ се четждъ и ще ги слѣдувамъ, до колкото и до когато бждж живъ, способенъ и улесненъ въ това, да ги довършж до край.

¹⁾ Голѣмийтъ братъ на баща ми, Никола гайтанджията отъ Тръвна, е билъ неговъ учителъ; показалъ му на *буксаря* до „азъ-земля-еръ“ и *ракамъ*—аритметическитѣ цифри — да познава. Да напише или да прочете писмо, или печатана книга, не можеше.